

dere vooraanstaanden om het leven gebracht. [fol. 2018] Maar de regent van Samadjang heeft tegen de verwachting geweigerd zich te onderwerpen, de wegen naar zijn land bezet en gebarricadeerd met bomen. Zelfs heeft hij een voorpost van de Compagnie met 500 man aangevallen, maar die zijn teruggedreven. Daarop is bevolen om met enige Europeanen en 500 à 600 Madurezen dat landschap binnen te dringen en het zoveel mogelijk te verwoesten. De uitslag daarvan wordt afgewacht en men hoopt het bij een volgende gelegenheid met het rapport van de hele expeditie te kunnen laten weten. Ook hoopt men te kunnen zeggen of de Engelsen, of anderen, zich daar dit seizoen vertoond hebben en er iets hebben ondernomen. Om dit waar te nemen en te patrouilleren is Vos in een brief van 10 april gemachtigd daarvoor de Vosmaars met twee barken en sloepen op Java's Oostkust te laten blijven. [fol. 2019] De domeinen, die door de Hoge Regering in december 1766 als tegemoetkoming aan de regenten zijn afgestaan, zijn openbaar voor drie jaar geveild en gemijnd voor Spaanse realen 7850 $\frac{1}{3}$ per maand, wat 27 realen meer is dan het voorafgaande jaar. Ook is het recht op de uitvoer van suiker, wat een nieuwe bron van inkomsten is, verpacht voor Spaanse realen 161 per maand.

BANTAM

De rijstooft belooft goed te worden. De opbrengst aan zwarte peper berekent commandeur Johannes Reijnouts voor dit jaar op 7000 à 8000 bahar, of 3.000.000 pond, waarvan te Batavia reeds 1.484.375 pond zijn ontvangen. Bovendien is reeds 15.375 pond witte peper ontvangen, die met het schip waarmee deze brief wordt verzonden, wordt meegegeven. Deze is door de koning aan de gouverneur-generaal aangeboden en aanvaard, waarbij het bestuur is toegestaan om 300 à 400 pikol voor rsd 10, of f 24,-, dan wel f 72,- de Bantamse bahar van 3 pikol, of 375 pond, aan te nemen. [fol. 2020] Dit kan dienen om de bestelling uit Nederland uit te voeren, waaraan dus weer gebrek wordt voldaan.

BATAVIA

Op 1 mei 1767 is op plechtige wijze aan de bevolking bekend gemaakt dat de Heer Prins van Oranje-Nassau het oppergouverneur-generaalschap heeft aanvaard en hem is trouw gezworen. De extraordinaire leden van de Hoge Regering Maurits Theodorus Hilgers en Willem Arnold Alting hebben de herziening van de rechtsgang, die in de brief uit Nederland van 10 oktober 1764 werd opgedragen en waartoe op 15 augustus 1765 is besloten, doorgenomen. [fol. 2021] Zij bestudeerden het voorstel voor een betere rechtsbedeling op de buitenkantoren dat de het laatste najaar overleden extraordinaire raad Louis Taillefert had opgesteld. Zij dienden daarover een rapport in met hoofdzakelijk opmerkingen over het eerste van de vier onderdelen. Dit rapport wordt met deze brief meegezonden. In de generale missive van eind december 1766 is reeds gemeld welke werken zijn aangevat en wat ter vermindering van de uitgaven van het College van Heemraden werd bevolen. Het heeft zich goed van zijn taak gekweten en aangetoond dat van de 80 geprivilegieerde molens er de laatste twee jaren slechts twee niet gewerkt hebben. [fol. 2022] Buiten de twee molens die er boven de genoemde 80 waren, is op 3 februari 1767 besloten om de privileges van de twee niet werkende molens voor vervallen te verklaren en de eigenaars overeenkomstig een taxatie door de eigenaars van de molens die in stand blijven, schadeloos te stellen. De twee andere molens mogen blijven staan totdat wat nog op het veld staat is vermalen. Maar op 3 april is besloten om ze toe te staan in volkomen vrijheid te blijven malen. Op 3 februari is de directeur-generaal ook nog toegestaan om de 5 miljoen pond poedersuiker die conform de resolutie van 25 november 1766 voorlopig zouden worden aangenomen, in gelijke porties van eerste en tweede soort over de nu werkende Jakatrassie en zeven Bantamse molens te verdelen. In de veronderstelling dat enige molens wel genoodzaakt zullen worden te sluiten, hoeft geen korting op de af te nemen hoeveelheid toegepast te worden. [fol. 2023] Dat kan zich voordoen bij tekort aan hout en andere problemen. Er moet niet te veel suiker geproduceerd worden. Immers, het rapport van Heemraden meldt dat volgens de suikermolenaars